

Szegedi ünnepi hetek

A szovjet balettegyüttes máris európai rangot adott a Szegedi Szabadtéri Játékoknak

Sokáig csak a hírek jutott el hozzánk: Moszkvából, Párizsból, New Yorkból... A szovjet balett mégis fogalomvá vált a magyar köz tudatban is, hiszen egyszerűen alkalmunk nyílt bepillantani a nagyműltű és mindaddig páratlan táncművészetbe. Az elmúlt évben is gyönyörködtünk szegedi színpadon a szovjet balettkultúra kiválóságainak műsorában, de az Esmeralda bemutatója volt az első alkalom, midőn egy önálló balettel nézhettünk végig, egy teljes estét át. Ez egy magában is olyan nagy művészi esemény, amelyhez hasonlóra egy évtizedben is alig-alig akad más példa. S ha ezt a körülményt párosítjuk az ugyancsak nagyszerepéről egycsapásra híressé vált Szegedi Szabadtéri Játékok környezetével és technikai adottságaival, csak a legnagyobb siker, legőszintebb gyönyörűség és csodálkozás hangján szólhatunk.

Amilyen szerencsés volt a Sztanyiszlavszkij és Dancsenko Színház meghívása, ugyanolyan nagyszerű volt a műsorválasztás. A környezethez és a lehetőségekhez alkalmasabb balettel nehéz volna találni. E számottevő előnyök mellett száz és száz egyéb apróság járult hozzá a teljes tökéletességhez. Victor Hugo regénye általában olvasott — a balett pedig nem tér el annak mesevázlatától. De szellemében és mondanivalójában is hű marad az eredeti műhöz: egyetlen szó, magyarul nélkülük tökéletes keresztmetszetét adja a cselekmény-korabeli francia életnek, s ezen belül különleges történelmi háttérrel élénk az egyház szerepét és a vallásérkölcsonak fonákságát.

A forró hangulatú előadások közönségének sarabját még azoknak sem okozott gondot a balett megértése, akik először találkoztak Victor Hugo romantikus történetével. A libretto világossága, áttekinthetősége és a koreográfia tökéletessége segítette ehhez a nézőt — Tyihomirov, továbbá Burmeiszter, aki a rendezésben is kiváló alkotott. Nemcsak a cselekmény volt azonban

teljesen közérthető, hanem az érzelmek gazdag hullámzása is, a kifejező tánc révén.

Már a prólógusban elállt az emberek lelegzete: egyrészt a lenyűgöző színpadkép, másrészt a tánc kiegészítéseként alkalmazott kitűnő színészi játék láttán. Felledhetetlen az a kép, amint E. V. Kuznyecova (Gudule) gyermeke elvesztését siratja. Minden mozdulata csupa mely fájdalom, eszbontó anyai kín. Ezt a fájdalmas érzést, melynek kifejezése szavakban is nehéz, Kuznyecova úgy érzékeltette táncban, hogy az ötéves nézőtér homályában elő-elővillantak a fehér zsebkenők.

A prólógussal történő indítás emellett nagyszerűen áthidalja a regényben közbeeső cselekményt, s így az első felvonás mozgalmas képe már Esmeralda tragikus történetének exponálásán túl mutathat. A vízkerezt-napi népiünnepély, a bolondok pápijának megválasztása és a cigányok táncja mind-mind színpompás képek. A táncok rendkívül kidolgozottak és egységesek, s előadásukban a kiváló készség mellett az egyöntetűség a legszembetűnőbb. S még valami, ami azután minden képből újra és újra meggyőződéssé válik a nézőnek: az Esmeralda nem csupán két-három ragyogó képességű művészt épített, hanem a balettművészet több tucatnyi mestereinek és a nagy táncosoknak színvonalban egyformán tökéletes együttműködésére.

E. E. Vlaszova már első táncával megbabonázta, elbűvölte a közönséget, csillogtatva kivételes és ritka művészetét, de partnere, Csicsinadze (Phoebus), továbbá Sz. A. Vinogradova (aki a tegnapi előadásban második szereposztásban Esmeraldát táncolta), A. G. Krupenyina, T. N. Arhipova, I. N. Daskova, G. G. Ruhadze, V. I. Kirpicnyikova és M. E. Regyina mind-mind élvonalbeli művészek. A férfi táncosok ugyancsak az utólrétegetlen moszkvai balett színvonalát képviselték. I. V. Kurilov Quasimodója nemcsak táncművészetben, de színészi játékban is lenyűgöző volt, akárcsak A. A. Klein Claude Frolloja. A tisztok, a hóhér és a bolondok — M. I. Szolop, G. I. Trufanov, A. I. Lazarev, V. M. Bocskov, V. I. Dobrjakov és I. A. Je-

nyin, vagy Guillaume szerepében J. D. Trepihalin, Clopin szerepében M. M. Gaziiev és Gringoire szerepében V. V. Csigirev mind technikában, mind művészi kifejezőképességben remekeltek.

Nem zavarta az együttest az új és szokatlan környezet sem — ellenkezőleg: mind rendezésben, mind játékokban felülmúlták azt, amit színházi környezetben nyújthatnak. Már az első próbákon felfalálták magukat, s új ötletekkel, nagyszabású megoldásokkal gazdagították az Esmeraldát. Emlékezzünk csak az epilógusra! Milyen hatásos és kifejező volt a drámai küzdelem a toronyban, s hogy fellelegzett a nézőtér, amikor igazságértének megfelelően a gyilkos papot látta a szörnymagasságból aláhullani.

Külön kellene beszélni az együttes minden tagjának művészi teljesítményéről, a szólisták és a táncosok ragyogó, árnyalatokban és kifejezésben oly gazdag táncáról, hiszen pillé könnyedséggel mozogtak és minden

lejtésük a kimondott szóval egyenragúan hatott, de lehetlenség volna a nagy létszámú társulatot sorba venni. Márpedig ha valahol elkezdénénk, igazságérzetünk szerint mindenkiről meg kellene emlékezni külön-külön is.

Hogy az előadásnak nem volt egyetlen gyenge, ingó pontja sem, hogy az érzelmek és gondolatok oly tökéletesen kifejezésre jutottak, hogy a jelenetek óramű pontossággal gördültek egymás után, s hogy külön élmény erejével hatott a zene is, az a legprecízebb, legfegyelmesebb együttműködés eredménye.

S ennek elismeréséből egyaránt jut a szólistáknak, a táncosoknak, Burmeiszter rendezőnek, Lúsin dizlettervezőnek, Edelman karmesternek, a Bartók Béla Filharmonikus Zenekarnak, a magyar statisztériának, és még a csöpp kis Kun Agának is, aki Kuznyecova karján kis Esmeraldaként jelent meg a prólógusban.

Ezt az előadást nem tudjuk mihez hasonlítani. Szegeden hasonló értékű művészi eseménynek még nem lehetünk tanúi. Ezért nem túlzás azt mondani, hogy a moszkvai balettegyüttes felbecsülhetetlenül sokat segített a Szegedi Szabadtéri Játékok európai rangjának újjáépítésében. A legszívélyesebb köszönet érte szovjet barátainknak!

Simon István

Ma hangulatos térszene a Széchenyi téren

A hétköznapiok is ünneppé, de legalábbis is ünnepléssé válnak manapság Szegeden. A szabadtéri játékok eseményei mellett ugyanis minden napra jut még valami kedves meglepetés. Így például ma délután fél 6-tól a B. M. Határőrség Központi Zenekara ad térszenét a város dolgozóinak és vendégeinek a Széchenyi téren, a korzó közepes szakaszán. A 60 tagú zenekar közel másfél-két óras műsorában mozgalmi indulók, opera- és operett-részek szerepelnek. A szerzők között ott találjuk Lehár, Kálmán, Strauss, Mascagni, Dvorák és Kodály nevét, valamint számos más népszerű szerzőt.

A zenekart — amely ezúttal már negyedszer kedveskedik térszenével Szeged dolgozóinak — Helényi Gyula alezredes vezényli.

Minden este vastaps zúgott a Beloiannisz téren, az Esmeralda előadásai után. A közönség lelkesen ünnepelte a balett szereplőit, rendezőjét, a szovjet és magyar művészgárdát, amely kiegészítette a száztagú együttest. A szovjet művészek a közönség üdvözlését és elragadtatott tetszésnyilvánítását ugyancsak tapsal viszonyozták. A harmadik felvonás után felsorakoztak a színpadon és bár fáradtan, de mosolyogva tapsolták meg a fegyelmzett, szépre-jóra oly fogékony nézősereget.

Baloldali képiünkön: Klein, Vlaszova és a rendező, Burmeiszter. — Középen: Quasimodo (Kurilov) az egyik drámai jelenetben. A jobboldali képen: Berg, Csicsinadze és Vinogradova.

A játékok nagy ékessége lesz

(Markovits Tibor felv.)

Még alig halkult el az Esmeraldában szereplő kiváló szovjet táncművészeket köszöntő tapsvihár, amikor a premier végeztével egymás után érkeztek a szabadtéri színpadra a Kós Károly: Budai Nagy Antal c. színművének szereplői. A díszleteket lebontották, s a nagy dráma díszjelzéseit állították fel: éjfélkor nemcsak a szegedi színház énekara és a statisztéria kezdte el a próbát, hanem már a Budapesti Nemzeti Színház kiváló művészei is. Hídeg volt. De hajnali fél 4-ig Marton Endre rendező és a szegedi munkásörök (akik ugyancsak részt vesznek a tömegjelenetekben) helytállásával csiszolták a dráma részleteit.

És másnap délelőtt tovább folytatták a munkát. Ejjel nappal próbálják a Budai Nagy Antalt, mert — miként azt a dráma címszereplője mondotta: »Nagy ékessége lesz a szegedi játékoknak: a legalkalmasabb szabadtéri előadásra.«

Képünkön — balról jobbra: Bessenyei Ferenc, Kossuth-díjas, érdemes művész (Budai Nagy Antal), Berek Katalin (Bese Anna) és Marton Endre, a Nemzeti Színház Kossuth-díjas rendezője a dráma egyik jelenetét próbálják.

APRÓSÁGOK

Divatá vált a szabadtéri játékok alatt, hogy a szegediek és a városba érkező vendégek közül számosan felkeresik előadás előtt a Virág Cukrászda Klauzál-terti kioszkját.

Igy történt ez szombaton is. Ugy 7 óra tájban azonban még a cukrászdatart vendégserege is felfigyelt az egyik asztal felé tartó családokra. A mama fejkendő parasztnéike, az apa barnaruhás földműves. És a fiatalok?... A lány hófehér, kivágott estélyiruhában, gyönyörű kínai selyembrokat köpenyben, a fiú pedig elegáns szmokingban lépdelt. Szőregéről jöttek, — s divatot diktáltak. Legalábbis a Szegedi Szabadtéri Játékokat, a moszkvai balettegyüttes Esmeralda előadásának premierjét tisztelték meg példás öltözékükkel.

Azt ugye megérti az ember, hogy a szabadtéri játékokra özönlenek szerte az országból, külföldről is városunkba, de hogy éppen most, tősgyökeres szegedi, életében először repülőgépre üljön, s elszálljon — ugyancsak életében először — a »magyar tenger« partjára, ez már szokatlan dolog. Pedig így történt: a 64 éves Nagy János bácsi, a Paprikafeldolgozó Vállalat munkása vasárnap reggel beült Szegeden a különjáratú repülőgépre és Siofokon szállt ki belőle. Vele utazó 20 társával közölte nagy örömmel: fehér fejjel látta meg a kéklő Balatont. Folyó mellett

lakik, s mégis Siofokon adagolt meg neki, hogy hajóra is: üljön. Az életkörülményei mindaddig úgy alakultak, hogy nemigen tudott Szegedről elmozdulni: most egy nap alatt pótolta estendőket. Válijk egészségére!

M. T.

Ilyen nagy utasjárás, megháromszorozódott kereskedelmi, megtízszereződött vendéglői forgalom esetében elkerülhetetlen, hogy itt-ott ne legyen fennakadás a kiszolgálásban, torlódás pultok, bejáratok előtt, s olyankor, spontánul megszerveződik a sorbanállás. A járókelők két-három ízben lehettek tanúi ilyen sorbanállásnak e napokban, mégpedig szokatlan helyen. Vasárnap délelőtt egymásra vártak a fényképezésre a fiatalok a múzeum lépcsőinél, az oroszlanoknál. Libbent a szoknya, vihánt az alsó, de nem törődtek vele a lányok, csakhogy felkerüljenek a kóroszlánra és elvigyék emlékebe a fényképet, amit a szenvedélyes fotoamatőr udvarló készített róluk, ahogy meglovagolják a sivatag királyát. Hasonlóan a fomboló és az alkotó Tiszát jelképező szokroknál is egymás mögé sorakoztak fel a »modellek« és a »fotoművészek«. Mindenki ugyanazt a háttér választotta. Türelmesen várták, hogy egy-egy csoport elkészítse a felvételeit, amely majd kedves megemlékezésül szolgál a mostani szép szegedi napokra.

Heti játéknaptár

Augusztus 4., 5., 6. és 7-én nincs előadás. Augusztus 8, szombat: Budai Nagy Antal; augusztus 9-én, vasárnap: Magyar Állami Népi Együttes. Augusztus 10-én és 11-én, hétfőn és kedden: Budai Nagy Antal.

Az előadások mindennap este 8 órakor kezdődnek.

(Liebmann Béla felv.)

